

پروتکل مربوط به وضع پناهندگان

مصوب ۳۱ ژانویه ۱۹۶۷ (۲۹)

دول طرف متعاقد پروتکل حاضر

نظر به اینکه کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان که در تاریخ ۲۸ ژوئیه ۱۹۵۱ در ژنو بامضاء رسیده (و ذیلاً کنوانسیون نامیده می‌شود) فقط در مورد اشخاصی اجراء می‌گردد که در نتیجه حوادث قبل از تاریخ اول ژانویه ۱۹۵۱ به صورت پناهنده در آمده‌اند.

نظر به اینکه طبقات جدید دیگری از پناهندگان پس از انعقاد از مزایای کنوانسیون برخوردار نگردیدند.

نظر به اینکه می‌توان امید داشت که اساسنامه پیش‌بینی شده در کنوانسیون در مورد کلیه پناهندگانی که مصداق تعریف مندرج در کنوانسیون هستند بدون توجه به تاریخ محدودیت آن - که اول ژانویه ۱۹۵۱ می‌باشد اجرا گردد.

در موارد ذیل موافقت نمودند:

ماده اول: مقررات عمومی:

۱. دول متعاقد پروتکل حاضر تعهد می‌نمایند مواد ۲ لغایت ۳۴ کنوانسیون را کلاً در مورد پناهندگانی که مصداق ذیل هستند اجراء نمایند.

۲. اصطلاح (پناهنده) در این پروتکل - به استثنای موارد اجرایی بند ۳ این ماده - شامل کلیه افرادی است که مصداق تعریف مندرج در ماده اول کنوانسیون می‌باشند مشروط بر آنکه عبارت «در نتیجه حوادثی که قبل از تاریخ اول ژانویه ۱۹۵۱ وقوع یافته» و عبارت «پس از بروز این قبیل حوادث» مندرجه در بند ۲ بخش الف ماده اول کنوانسیون تلقی گردد.

۳. پروتکل حاضر توسط دول متعاقد بدون هیچگونه محدودیت جغرافیایی به مورد اجراء در خواهد آمد.

معهدا اعلامیه‌هایی که قبلاً از طرف دولی که تا کنون طرف متعاقد کنوانسیون شده‌اند به موجب جزء الف از بند ۱ از بخش ب از ماده اول کنوانسیون صادر گردیده تحت رژیم پروتکل حاضر نیز به مورد اجراء گذارده خواهد شد، مگر اینکه وظایف دولت صادر کننده اعلامیه طبق مفاد بند دوم از بخش ماده اول کنوانسیون افزایش یافته باشد.

ماده دوم: همکاری مقامات ملی با ملل متحد:

۱. دول متعاقد پروتکل حاضر تعهد می‌کنند که با دفتر کمیساریای عالی ملل متحد برای پناهندگان یا هر یک از ادارات ملل متحد که جانشین آن گردد در اجرای وظایفش همکاری نموده و مخصوصاً انجام وظیفه آن را در امر نظارت بر اجرای مقررات این پروتکل تسهیل نمایند.

۲. برای آنکه دفتر کمیساریای عالی ملل متحد برای پناهندگان با هر یک از ادارات دیگر ملل متحد که جانشین آن گردد بتواند گزارش‌های لازم را به ارکان ذیصلاحیت ملل متحد تسلیم نماید، دول متعاقد پروتکل حاضر متعهد می‌شوند که اطلاعات و آمار خواسته شده مربوط به موارد ذیل را در فرم‌های مناسب تهیه و در اختیار آنان قرار دهد:

الف) وضع پناهندگان

ب) اجرای پروتکل حاضر

ج) قوانین، مقررات و احکامی که در مورد پناهندگان مجری بوده یا از این پس به موقع اجراء گذاشته خواهد شد.

ماده سوم: اطلاعات مربوط به قوانین و آئین‌نامه‌های ملی:

دولت متعاقد پروتکل حاضر متن قوانین و مقرراتی را که ممکن است برای تأمین اجرای پروتکل حاضر وضع نمایند در اختیار دبیرکل ملل متحد خواهند گذارد.

ماده چهارم: حل اختلاف:

کلیه اختلافاتی که در مورد تفسیر و یا اجرای پروتکل حاضر بین دول متعاقد بروز نماید و رفع آن به طرق دیگری میسر نگردد، بنا به درخواست یکی از طرفین اختلاف به دیوان دادگستری بین‌المللی ارجاع می‌گردد.

ماده پنجم: الحاق:

پروتکل حاضر برای الحاق کلیه دول متعاقد کنوانسیون و هر عضو دیگر سازمان ملل متحد یا عضو هر یک از ادارات تخصصی و یا هر دولتی که از طرف مجمع عمومی برای الحاق پروتکل دعوت شده باشد مفتوح است الحاق به پروتکل حاضر با تسلیم سند الحاقیه به دبیرکل سازمان ملل متحد صورت می‌گیرد.

ماده ششم: مقررات مربوط به دول فدرال

مقررات زیر در مورد یک دولت فدرال یا غیر واحد اجراء خواهد شد:

الف) در مورد اجراء مواد کنوانسیون که طبق بند ۱ از ماده اول پروتکل حاضر صورت خواهد گرفت و اجراء آن منوط به اعمال قوه مقننه فدرال می‌باشد وظایف دولت فدرال در این باره مشابه سایر دول متعاقد که دارای رژیم فدرال نمی‌باشند خواهد بود.

ب) در مورد اجراء موادی از کنوانسیون که طبق بند ۱ ماده اول پروتکل حاضر صورت خواهد گرفت و اجراء آن منوط به اعمال قوه مقننه هر یک از ممالک استانها و یا نواحی تشکیل دهنده دولت فدرال می‌باشد که به موجب نوع قانون اساسی فدراسیون ملزم به اقدامات تقنینیه نیستند دولت فدرال مواد مذکور را در اسرع وقت و با نظر مساعد به استحضار مقامات ذیصلاحیت ممالک، استانها یا نواحی تابعه خواهد رسانید.

ج) یک دولت فدرال که طرف متعاقد پروتکل حاضر است بنابه درخواست کتبی که هر یک از دول دیگر طرف این پروتکل، توسط دبیرکل سازمان ملل متحد بوی تسلیم نماید شرحی از قوانین و رویه‌های متداوله در فدراسیون و واحدهای جزء آن در مورد هر یک از مفاد کنوانسیون که باید طبق بند ۱ ماده اول پروتکل حاضر به موقع اجراء درآید باطلاع رسانیده و حدود اجرای مفاد مذکور را که از طریق عمل تقنینیه او معین شده معلوم خواهد داشت.

ماده هفتم: تحفظها و اعلامیه‌ها:

۱. هر دولت می‌تواند به هنگام الحاق، در مورد ماده ۴ پروتکل حاضر رزروهایی منظور دارد و نیز به موجب ماده اول آن، در زمینه اجرای کلیه مفاد کنوانسیون باستثنای مندرجات مواد ۱-۳-۴-۱۶- (بند ۱) و ۳۷ تحفظهایی قائل گردد مشروط بر آنکه در مورد یک دولت طرف متعاقد کنوانسیون- تحفظهایی که طبق مضمون این ماده عنوان می‌گردد شامل پناهندگانی که کنوانسیون در باره آنان تدوین گردیده است نگردد.

۲. تحفظهایی که توسط دول متعاقد کنوانسیون طبق مفاد ماده ۴۲ کنوانسیون مذکور عنوان می‌گردد، اگر لغو نشده باشد در مورد وظایفی که بر طبق پروتکل حاضر بعهده آنهاست مجری خواهد بود.

۳. هر دولتي که به موجب بند اول ماده حاضر تحفظ‌هايي را قائل گردد در هر موقع مي‌تواند با ارسال اطلاعیه‌اي به عنوان دبیرکل سازمان ملل متحد آن را لغو کند.

۴. اعلامیه‌هايي که به موجب بند ۱ و ۲ از ماده ۴۰ کنوانسیون توسط يك دولت طرف متعاقد آن به پروتکل حاضر ملحق شده صادر مي‌گردد تحت رژیم پروتکل حاضر به مورد اجراء گذارده خواهد شد. مگر اینکه به هنگام الحاق اطلاعیه‌اي مغاير با اين امر از جانب طرف ذينفع تقديم دبیرکل سازمان ملل متحد شده باشد مقررات بندهاي ۲ و ۳ از ماده ۴۰ و بند ۳ از ماده ۴۴ کنوانسیون قاعداً با رعایت اختلافات جزيي مقتضي در مورد پروتکل حاضر اجراء خواهد گرديد.

ماده هشتم: لازم‌الاجراء شدن:

۱. پروتکل حاضر از تاريخ تسليم ششمين سند الحاق به مرحله اجراء درمي‌آيد.
۲. اين پروتکل در مورد هر دولتي که پس از تسليم ششمين سند الحاق به آن ملحق گردد از تاريخ تسليم سند الحاقیه لازم‌الاجراء مي‌گردد.

ماده نهم: فسخ:

۱. هر يك از دول متعاقد پروتکل حاضر هرگاه بخواهد مي‌تواند از طريق ارسال اطلاعیه کتبي جهت دبیرکل سازمان ملل متحد آن را فسخ نمايد.
۲. فسخ پروتکل يك سال پس از دريافت اطلاعیه فسخ توسط دبیرکل سازمان ملل متحد مورد دولت ذينفع نافذ خواهد گرديد.

ماده دهم: اطلاعیه‌هاي دبیرکل سازمان ملل متحد:

دبیرکل سازمان ملل متحد، در مورد پروتکل حاضر، تاريخ‌هاي لازم‌الاجراء شدن، الحاق، رزرو و يا لغو آن، فسخ و اعلامیه‌ها و اطلاعیه‌هاي مربوطه را به اطلاع کلیه دول مذکور در ماده پنجم خواهد رسانيد.

ماده پانزدهم: تسليم پروتکل به بایگاني دبیرخانه سازمان ملل متحد:

يك نسخه از پروتکل حاضر که متن انگلیسي، چيني، اسپانیولي، فرانسه و روسي آن متساویاً معتبر است و به امضاء رئیس مجمع عمومي و دبیرکل سازمان ملل متحد رسیده به بایگاني دبیرخانه سازمان تسليم خواهد شد.

دبیرکل سازمان ملل متحد رونوشت مصدق آن را براي هر يك از اعضاء سازمان ملل متحد و براي دولتي که در ماده ۵ به آنها اشاره شده است ارسال خواهد نمود